

Indammen of afbranden? Eisenhower's containmentpolitiek in zijn nationale veiligheidsbeleid in 1956.

BA Scriptie Geschiedenis
Aantal woorden: 7887

Naam: Max Tiel
Studentnummer: 4115139
Adres: Molenstraat 21, 3512CL Utrecht
Email: m.w.tiel@students.uu.nl
Datum: 1 april 2016
Scriptiebegeleider: Rutger van der Hoeven

Samenvatting

In 1953 stelt de Amerikaanse president Eisenhower zijn nationale veiligheidsbeleid op. Uit de literatuur blijkt dat dit beleid volledig werd toegespitst op het indammen van het communisme. Dit wordt ook wel containmentbeleid genoemd. In december 2015 werd de SAC Study 1959 openbaar gemaakt. De SAC Study 1959 is het eerste document dat ooit openbaar is gemaakt dat op deze schaal Eisenhowers militaire planning beschrijft. Uit dit document blijkt dat er een grote discrepantie is tussen Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid en zijn militaire planning.

Eisenhower heeft in zijn boeken en publieke toespraken aangegeven dat Amerika niet in oorlog is met de burgers die leven in communistische regimes, maar met de leiders van deze regimes. Toch toont de militaire planning aan dat er vergevorderde plannen werden gemaakt om doelbewust burgers te bombarderen in de communistische landen. Daarnaast gaf Eisenhower aan dat de nucleaire wapens met name werden gebruikt om de Sovjet Unie af te schrikken. Ook dit blijkt niet het geval te zijn, omdat de militaire planning aantoont dat er geen oorlogsplan bestond waarin deze wapens voor afschrikking werden gebruikt. Er lag enkel een plan klaar om deze wapens op grote schaal te gebruiken. Tevens toont de militaire planning aan dat de Verenigde Staten ook plannen maakten om China en Oost-Europa te bombarderen. Eisenhower heeft expliciet aangegeven in een conflict te zijn met de Sovjet Unie, en niet met de gehele communistische wereld.

Uit de verschillen tussen Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid en de militaire planning blijkt dat Eisenhower geen containmentbeleid voerde. Daarnaast blijkt dat Eisenhowers publieke uitspraken over zijn nationale veiligheidsbeleid regelmatig niet kloppen met de militaire planning waar hij verantwoordelijk voor was. Om die reden pleit ik voor een revisie van de literatuur, waarbij containmentbeleid wordt vervangen voor 'corrective' beleid. Deze aanpassing zorgt ervoor dat de nieuwe kennis over Eisenhowers militaire planning wordt geïmplementeerd in het bestaande beeld over zijn nationale veiligheidsbeleid.

Table of Contents

Inleiding.....	4
Inleiding.....	4
Doelstelling en Methode	6
Hoofdstuk 1: Context.....	6
Centrale begrippen	7
Situatieschets.....	9
Hoofdstuk 2: Historiografie	10
Categorie 1: Eisenhowers literatuur.....	11
Categorie 2: Literatuur met focus op containment.....	13
Categorie 3: Literatuur zonder focus op containment.....	14
Hoofdstuk 3: Analyse.....	16
NSC 162/2 versus SAC Study 1959.....	16
Population.....	18
Afschrikking.....	20
Eisenhower's uitingen over de militaire planning.....	22
Overige noties bij de SAC Study 1959	24
'Corrective' beleid	26
Hoofdstuk 4: Conclusie	28
Conclusie	28
Aanbeveling voor verder onderzoek.....	30
Literatuurlijst	32
Literatuur.....	32
Artikelen.....	33
Primaire bronnen.....	33
Speeches	33
Webpagina's.....	34

Inleiding

Inleiding

*'How far have we come in man's long pilgrimage from darkness toward the light? Are we nearing the light--a day of freedom and of peace for all mankind? Or are the shadows of another night closing in upon us?'*¹

Deze woorden sprak de kersverse Amerikaanse president Dwight D Eisenhower in zijn inaugurele speech op 20 Januari 1953. Hij sprak van een pelgrimstocht, waarin de vrije westerse wereld de taak had om de wereld te bevrijden van de communistische overheersing. Eisenhower, een streng christelijk man en veteraan uit de Tweede Wereldoorlog, gebruikte deze symbolische woorden om aan te tonen dat de Verenigde Staten, in naam van God, een strijd op wereldniveau voerde. De Verenigde Staten was in een nucleaire patstelling geraakt met de Sovjet Unie, waarbij beide grootmachten elkaar probeerden af te troeven met hun nucleaire wapenarsenaal. Later in zijn speech ging Eisenhower nog een stap verder in het gebruik van zijn retoriek:

*'Here, then, is joined no argument between slightly differing philosophies. This conflict strikes directly at the faith of our fathers and the lives of our sons. No principle or treasure that we hold, from the spiritual knowledge of our free schools and churches to the creative magic of free labor and capital, nothing lies safely beyond the reach of this struggle.'*²

Het moge duidelijk zijn dat Eisenhower vastberaden was om het rode gevaar af te wenden en te zorgen dat alle wereldburgers vredig, en in vrijheid verder konden leven. Althans, tot voor kort. In december 2015 werd voor het eerst een geheim nucleair strijdplan van de Verenigde Staten openbaar gemaakt, daterende uit 1956. Het document getiteld 'SAC [Strategic Air Command] Atomic

¹ Dwight D. Eisenhower, 'Inaugural Adress' (versie onbekend), <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=9600> (27 februari 2016).

² Eisenhower, 'Inaugral Adress', <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=9600> (27 februari 2016).

Weapons Requirements Study for 1959 werpt een nieuw licht op Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid en zijn intenties in de oorlog tegen het communisme. Met het uitkomen van dit document lijkt er een sterke tegenstrijdigheid te zijn ontstaan met de doelen die Eisenhower aanvankelijk voor ogen leek te hebben in de planning van de nationale veiligheid van de Verenigde Staten. Want sluit een grote nucleaire aanval aan bij Eisenhowers ideaal van wereldvrede? Of zorgt een dergelijk plan juist voor de duistere dagen die Eisenhower in zijn eerste toespraak beweerde te willen bestrijden?

Bij het analyseren van deze kwesties kan de volgende onderzoeksvraag worden gesteld: In hoeverre komt Eisenhowers militaire planning, zoals beschreven in de *'SAC [Strategic Air Command] Atomic Weapons Requirements Study for 1959'*, overeen met zijn nationale veiligheidsbeleid ten opzichte van de Sovjet Unie? Met deze vraag kan worden aangetoond of er een discrepantie bestaat tussen Eisenhowers openbare nationale veiligheidsbeleid en zijn militaire planning.

De opzet van het paper is als volgt: Hoofdstuk 1 schetst de context van de situatie waarin president Eisenhower handelde tijdens zijn regeerperiode tussen 1953 en 1959. Hierin wordt een kort overzicht gegeven van de belangrijkste gebeurtenissen op het wereldtoneel in die periode. Daarop volgt in Hoofdstuk 2 een uitgebreide historiografie waarin de belangrijkste literatuur over Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid wordt behandeld. Hierbij wordt een overzicht van de discussie omtrent dit onderwerp geschetst en wordt aangegeven welke positie binnen de discussie voor deze paper wordt ingenomen. Nadat duidelijk is wat de context van de situatie is en wat hierover in eerdere literatuur is geschreven, wordt vervolgd met de analyse. Hoofdstuk 3 behelst de resultaten van de analyse van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid en zijn militaire planning. Hierbij wordt uitgebreid ingegaan op het beeld dat in de literatuur wordt geschetst, ten opzichte van het beeld dat de primaire bronnen schetsen. Eerst wordt de vergelijking van de militaire planning en het nationale veiligheidsbeleid beschreven. Vervolgens wordt dit getoetst aan publieke en geschreven uitingen van Eisenhower zelf. Hoofdstuk 4 behelst de conclusies die voortvloeien uit het onderzoek. Tot slot wordt een aanbeveling gedaan voor verder onderzoek, naar aanleiding van deze onderzoekspaper.

Doelstelling en Methode

Het doel van deze onderzoekspaper is aantonen dat president Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid geen specifiek containmentbeleid was zoals dat van zijn voorganger, president Truman. Vrijwel alle literatuur over dit onderwerp benoemt Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid als containment. Met het vrijkomen van de '*SAC [Strategic Air Command] Atomic Weapons Requirements Study for 1959*³' kan worden aangetoond dat Eisenhowers militaire planning op cruciale punten in strijd is met zijn nationale veiligheidsbeleid. Wanneer dit is aangetoond kan er een revisie van de literatuur plaatsvinden over Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid. Daarvoor wordt een nieuwe term geïntroduceerd die de term containment kan vervangen.

Dit onderzoek richt zich op Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid tijdens zijn regeerperiode. De eerste fase van het onderzoek bestaat uit een literatuurstudie. Hierin wordt het heersende beeld geschetst over Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid en worden centrale begrippen afgebakend. In de tweede fase wordt dit beeld afgezet tegen Eisenhowers militaire planning zoals dit in de SAC Study 1959 is aangeduid. Hiervoor is een grondige analyse van het meer dan 800 pagina's tellende document vereist, waarbij wordt gelet op discrepanties tussen het document en het bestaande beeld van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid. Wanneer blijkt dat er significante verschillen bestaan tussen Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid en zijn militaire planning, dan kan er een revisie van de literatuur plaatsvinden.

Hoofdstuk 1: Context

Om een gedegen historiografie te beschrijven van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid is het eerst noodzakelijk om enige context te schetsen van de situatie waarin dit beleid tot stand kwam. Hierbij worden eerst enkele centrale begrippen gedefinieerd. De Vietnam Oorlog en de Korea Oorlog, waarin de Verenigde Staten tijdens Eisenhowers regeerperiode ook onderdeel van was,

³ Vanaf dit moment afgekort tot SAC Study 1959.

worden in dit overzicht niet uitgebreid behandeld. Ondanks dat dit ook oorlogen tegen het communisme waren, en deze zeer belangrijk waren voor de Verenigde Staten, is er geen ruimte om dit uitgebreid te beschrijven. Dit is niet van primair belang voor de beantwoording van de onderzoeksvraag.

Centrale begrippen

Om te beginnen is het van belang om duidelijk te maken wat Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid precies inhield. Dit beleid werd niet enkel opgesteld door Eisenhower persoonlijk, maar in samenwerking met het team wat hij hiervoor had aangesteld. Het nationale veiligheidsbeleid wordt in deze paper soms als Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid aangeduid omdat hij hoofdverantwoordelijke was voor dit beleid. Het beleid werd in oktober 1953 opgetekend in een document genaamd 'NSC 162/2'⁴. Dit document werd opgesteld door de '*United States National Security Council*' (NSC). Dit is de belangrijkste instantie in het opstellen van het nationale veiligheidsbeleid en het buitenland beleid van de Verenigde Staten. De NSC bestaat uit veiligheidsadviseurs en kabinetsleden en wordt voorgezeten door de president zelf.⁵

Vanaf 1953 bestond het nationale veiligheidsbeleid geheel uit het inspelen op de dreiging vanuit de communistische Sovjet Unie. Omdat hierbij ook rekening werd gehouden met de dreiging van een nucleaire aanval werd het nucleaire beleid hier ook onder geschaard.⁶ Een belangrijk onderdeel van dit nucleaire beleid was de '*Strategic Air Command*' (SAC). Dit is een onderdeel van de Amerikaanse luchtmacht dat als strategische nucleaire strijdkracht verantwoordelijk is voor het grootste deel van Amerika's nucleaire

⁴ J. S. Lay, 'A Report to the National Security Council by The Executive Secretary on Basic National Security Policy' (versie onbekend), <https://fas.org/irp/offdocs/nsc-hst/nsc-162-2.pdf> (1 maart 2016) .

⁵ The White House, 'National Security Council' (versie onbekend), <https://www.whitehouse.gov/administration/eop/nsc/> (1 maart 2016).

⁶ Lay, 'A Report to the National Security Council' <https://fas.org/irp/offdocs/nsc-hst/nsc-162-2.pdf> (1 maart 2016).

wapenarsenaal.⁷ In 1958 werd het Nationale Veiligheidsbeleid gereviseerd met het opstellen van de *'Defense Reorganisation Act'*. Hierdoor werd de verantwoordelijkheid van de minister van defensie groter.⁸

Het nationale veiligheidsbeleid van Eisenhower wordt in veel literatuur als een containmentbeleid beschreven.⁹ Dit containmentbeleid werd geïntroduceerd in de termijn van Eisenhowers voorganger, president Harry Truman. Hij was de eerste Amerikaanse president in de Koude Oorlog en ook de eerste president die zijn beleid moest vormen naar de dreiging van het communisme. George Kennan, een Amerikaanse diplomaat in de Sovjet Unie, deed in de tweede helft van de jaren 1940 verslag van de stand van zaken in Moskou. In februari 1946 stuurde hij een telegram naar president Truman, later *'The Long Telegram'* genoemd, waarin melding werd gedaan van vijandige overnames door het communistische regime. Kennan concludeerde dat het Sovjet beleid voornamelijk gericht was op het internationaal versterken van de invloed van de Sovjet Unie en het communisme.¹⁰ Kennan beschreef onder andere hoe de Sovjet Unie mogelijk haar zinnen heeft gezet op Iran en Turkije, om deze landen onder het communisme te kunnen brengen. Ondanks dat containment niet expliciet werd genoemd in dit document, is het containmentbeleid wel naar aanleiding van dit telegram ontstaan.¹¹ Dit werd later door Kennan als volgt beschreven:

'it will be clearly seen that the Soviet pressure against the free institutions of the western world is something that can be contained by the androit and vigilant application of counter-force at a series of constantly shifting geographical and

⁷ J. R. Arnold en R. Wiener 'ed.', *Cold War: The Essential Reference Guide* (Santa Barbara 2012) 201.

⁸ J. P. Krieg, *Dwight D. Eisenhower, Soldier, President, Statesman* (New York 1987) 157.

⁹ Voor deze literatuur, zie de historiografie.

¹⁰ E. T. Fakioklas, 'Kennan's Long Telegram and NSC-68: A Comparative Theoretical Analysis', *East European Quarterly* 31 (1997) 4, 415-433, aldaar 419.

¹¹ Fakioklas, 'Kennan's long telegram and NSC-68', 419.

political points, corresponding to the shifts and manoeuvres of Soviet policy, but which cannot be charmed or talked out of existence'.¹²

Dit citaat zal als beknopte definitie dienen voor de containment die in deze paper wordt omschreven. Tot slot is het van belang om te benoemen dat president Eisenhower niet enkel in zijn rol als president wordt genoemd in deze paper, maar ook als de voorzitter van de National Security Council.¹³

Situatieschets

Nu de centrale begrippen in deze onderzoekspaper zijn gedefinieerd is het van belang om de situatie waarin president Eisenhower verkeerde op te tekenen. Hiermee kan inzichtelijk worden gemaakt welke externe belangen meespeelden bij het vormen van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid.

Op het moment dat Dwight Eisenhower president van Amerika werd, zat het land midden in de Koude Oorlog. Deze situatie, waarin de kapitalistische westerse landen een ideologische strijd voerden tegen de communistische Sovjet Unie, wordt toepasselijk getypeerd door Don Juan Manuel in de 14^e eeuw. Ondanks dat een dergelijk conflict op zo'n grote schaal in die tijd nog niet bestond geeft dit citaat wel een beeld van het begrip 'Koude Oorlog': *'War that is very fierce and very hot ends either with death or peace, whereas a cold war neither brings peace nor confers honours on those who wage it.'*¹⁴

Kortom, Eisenhower bevond zich in een situatie die niet als vrede, maar ook niet als oorlog te typeren was. Omdat er geen directe, fysieke oorlog tussen de Verenigde Staten en de Sovjet Unie bestond, maar beide landen wel probeerden de wereld achter hun ideologie te scharen, ontstonden er diverse 'Proxy Wars'. Dit waren oorlogen die zich niet afspeelden op het grondgebied van de Verenigde Staten of de Sovjet Unie, maar waarin beide landen wel belangen

¹² G. F. Kennan, 'The Sources of Soviet Conduct', *Foreign Affairs* 25 (1946-1947) 4, 566-582, aldaar 576.

¹³ D. A. Rosenberg, *The Origins of Overkill: Nuclear Weapons and American Strategy, 1945-1960* (Cambridge 1983) 9.

¹⁴ M. Martin, *Russia, America and the Cold War* (Harlow 2004) 23.

hadden. Voorbeelden hiervan die speelden tijdens Eisenhowers termijn zijn de Korea Oorlog en de Vietnam Oorlog.¹⁵ In deze landen werd de oorlog gesteund door beide grootmachten die allebei probeerden om hun eigen ideologie in deze landen te ondersteunen. Een andere grote ontwikkeling die van invloed was op Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid was de dood van Joseph Stalin.¹⁶ De communistisch leider van de Sovjet Unie stierf twee maanden na Eisenhowers aantreden als president. Na een korte, interne strijd binnen de communistische partij werd Stalin opgevolgd door Nikita Chroesjtsjov.¹⁷ Direct veranderde het diplomatieke en buitenlandbeleid van de Sovjet Unie. Om meer landen voor het communisme te winnen begon de Sovjet Unie met wereldwijde culturele diplomatie om de grootsheid van de Sovjet Unie en het communisme aan de wereld te tonen. Chroesjtsjov haalde banden aan met andere wereldleiders, waaronder in 1955 de Joegoslavische dictator Tito, en vergrootte hiermee zijn directe invloedssfeer.¹⁸

Hoofdstuk 2: Historiografie

Het overgrote deel van de literatuur over Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid schetst eenzelfde beeld over de totstandkoming en uitvoer van dit beleid. De nuances in de diverse boeken zijn relatief klein en liggen voornamelijk in de redenen die Eisenhower had voor zijn containmentbeleid, en de verschillen die dit beleid had ten opzichte van het containmentbeleid van Eisenhowers voorganger, president Truman.

Ik heb ervoor gekozen om de literatuur in drie categorieën op te delen. De eerste categorie bestaat uit de boeken die Eisenhower zelf over zijn beleid heeft geschreven. Veel auteurs die schrijven over Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid refereren aan deze boeken. Om die reden heb ik ervoor

¹⁵ R. K. Betts, *Conflict After the Cold War: Arguments on Causes of War and Peace* (Boston 2013) 1.

¹⁶ Krieg, *Soldier, President, Statesman*, 193.

¹⁷ W. I. Hitchcock, *The struggle for Europe: The Turbulent History of a Divided Continent, 1945 to the Present* (New York 2004) 194.

¹⁸ Hitchcock, *The struggle for Europe*, 201.

gekozen deze apart te behandelen. De tweede categorie bestaat uit literatuur waarin Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid expliciet als containment wordt beschreven. Dit is veruit de grootste categorie. En de derde categorie bestaat uit literatuur die Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid niet expliciet als containment beschrijft, maar dit wel impliceert. Niet alleen boeken zijn onderdeel van de historiografie. Ook speeches en uitspraken van Eisenhower worden hierin meegenomen. Omdat er zeer veel literatuur is over dit onderwerp zijn alleen enkele belangrijke en veel geciteerde titels in deze historiografie opgenomen. In de voetnoten worden overige titels genoemd die hetzelfde beeld onderschrijven als de behandelde werken.

Categorie 1: Eisenhowers literatuur

De eerste categorie bij het beschrijven van de literatuur over Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid zijn de boeken en speeches die Eisenhower zelf heeft geschreven over zijn eigen beleid. Eisenhower heeft diverse autobiografische werken geschreven waarin de tijd voor zijn presidentschap wordt beschreven, alsmede zijn tijd in het Witte Huis. Deze werken zijn niet alleen nuttig om te weten te komen vanuit welke achtergrond de president handelde, maar ook om zijn beleid te kunnen rechtvaardigen. Het is echter wel noodzaak om rekening te houden met de belangen die Eisenhower had met het schrijven van deze werken. Zeker de werken over zijn tijd als president kunnen zelfs na zijn ambtstermijn nog politieke implicaties hebben.

Het grootste werk van Eisenhowers hand, niet alleen in absolute grootte, maar ook in informatiedichtheid, is het tweedelige werk *'The White House Years'*. Met name het eerste deel, *'Mandate for Change'* zegt veel over de ontwikkeling van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid. Eisenhower beschreef hierin vijf motieven voor de vormgeving van zijn *'New Look'*. Dit is de benaming voor Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid zoals dat in 1953 werd opgesteld in een document genaamd NSC 162/2.¹⁹ Hier gaf hij onder andere aan dat Amerika

¹⁹ D. D. Eisenhower, *Mandate for Change: 1953-1956; the White House Years* (New York 1965) 446.

nooit de initiator zou zijn van een grote oorlog tegen de Sovjet Unie. Het Amerikaanse leger had als functie het afwenden van een groot conflict in plaats van het uitvechten. Nucleaire wapens waren hierbij nodig omdat dit een onderdeel was van moderne oorlogvoering en noodzakelijk om een grote oorlog af te wenden.²⁰ In het boek *'Dwight D. Eisenhower: Soldier, President, Statesman'* geeft Eisenhower aan dat nucleaire wapens voornamelijk een afschrikkende functie konden hebben. Volgens Eisenhower was het namelijk niet mogelijk om een nucleaire oorlog te winnen, omdat een dergelijk conflict alleen maar verliezers zou kennen.²¹ Ook in publieke toespraken leek Eisenhower deze kijk op het nationale veiligheidsbeleid te onderbouwen. In zijn eerste State of The Union gaf Eisenhower aan dat:

*'Our policy, dedicated to making the free world secure, will envision all peaceful methods and devices--except breaking faith with our friends. We shall never acquiesce in the enslavement of any people in order to purchase fancied gain for ourselves.'*²²

Eisenhower was er op gebrand om op een vreedevolle manier de wereld tegen het communisme te beschermen. Om dit te kunnen doen moesten niet-communistische landen, met hulp van de Verenigde Staten, tegen de communistische invloedssferen beschermd worden.

Het beeld dat Eisenhower schetst in zijn eigen werken verschilt weinig van het beeld dat andere auteurs over hem optekenen. Veel auteurs refereren uitvoerig naar de boeken van Eisenhower en nemen de beweegredenen die hij aanvoert voor zijn acties vaak letterlijk over.²³

²⁰ Eisenhower, *Mandate for change*, 446.

²¹ Krieg, *Soldier, President, Statesman*, 137.

²² D. D. Eisenhower, 'Annual Message to the Congress on the State of the Union, February 2nd, 1953 (versie onbekend)
https://www.eisenhower.archives.gov/all_about_ike/speeches/1953_state_of_the_union.pdf (9 maart 2016).

²³ Een aantal van de werken die Eisenhowers eigen werk refereren worden in de andere twee categorieën van deze historiografie genoemd.

Categorie 2: Literatuur met focus op containment

Vrijwel het grootste deel van de literatuur over Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid volgt eenzelfde verhaallijn.²⁴ Vanaf het moment dat Eisenhower president werd in 1953, ging hij direct aan de slag om het nationale veiligheidsbeleid opnieuw vorm te geven. Dit beleid, dat werd vormgegeven in het NSC 162/2 document, of ook wel New Look genoemd, werd gevormd door drie commissies die door Eisenhower werden aangesteld. Saki Dockrill beschrijft in haar boek *'Eisenhowers New Look National Security Policy'* hoe dit gebeurde. De drie commissies moesten alle drie hun visie op het beleid onderschrijven. Volgens Dockrill zou het beleid dat deze commissies adviseerden een vervanging worden van het containmentbeleid dat door Eisenhowers voorganger, president Truman, was geïmplementeerd.²⁵ Eisenhower vond echter alle drie de gegeven adviezen niet compleet genoeg en besloot een geheel nieuw beleid te implementeren.²⁶ De adviezen van de drie commissies werden niet geheel in de wind geslagen, maar het nieuwe beleid was meer geënt op het indammen van communisme in plaats van op het terugdringen van het communisme, zoals de commissies adviseerden. Dockrill noemt het nieuwe beleid expliciet containment, waarbij de nuance wordt gebracht dat het beleid de voortgang van Amerikaans strategisch en politiek denken onderschrijft.²⁷ De belangrijkste reden die Dockrill aanvoert voor Eisenhowers keuze om het containmentbeleid te voeren was dat Eisenhower vond dat economische factoren de belangrijkste elementen moesten zijn in de formulering van het nationale veiligheidsbeleid.²⁸

Jim Newton volgt in zijn biografische werk *'Eisenhower: The White House Years'* grotendeels de redenering die Dockrill gebruikt. Ook hij voert aan dat voor

²⁴ In de bibliografie worden enkele voorname titels behandeld. Er zijn meerdere titels die hetzelfde beeld onderschrijven. Enkele van deze titels zijn: N. Grebner, *The National Security, It's Theory and Practice, 1945-1960* (New York 1986). J. E. Smith, *Eisenhower: In War and Peace* (New York 2012). B. Jones, *Abolishing the Taboo: Dwight D. Eisenhower and American Nuclear Doctrine 1945-1961* (West Midlands 2011).

²⁵ S. R. Dockrill, *Eisenhower's New-Look National Security Policy 1953-61* (Basingstoke/Hampshire 1996) 46.

²⁶ Dockrill, *Eisenhower's New-Look National Security Policy*, 35.

²⁷ 'Ibidem', 47.

²⁸ 'Ibidem', 25.

Eisenhower economische factoren van groot belang waren, maar dit wordt wel meer genuanceerd door Newton. Het NSC 162/2 document was gebaseerd op een aantal principes, waarvan de economie er één was. Met het containmentbeleid hoefde Amerika minder geld in haar militaire apparaat te investeren dan aanvankelijk werd gedacht. Daarnaast zou dit beleid, anders dan Dockrill beweert, ook kunnen voortvloeien in het terugdringen van het communisme, als resultaat van het containmentbeleid.²⁹ Newton beschrijft dat Eisenhower er van was overtuigd dat economische stabiliteit en militaire kracht onafscheidelijk met elkaar verbonden waren. Om die reden moesten beide factoren altijd gezamenlijk bekeken worden en kon het nationale veiligheidsbeleid niet worden opgesteld zonder deze verbinding.

John Lewis Gaddis beschrijft in zijn boek *'Strategies of Containment'* andere redenen voor Eisenhowers containmentbeleid. Eisenhower was van mening dat containment niet per definitie een goed beleid was omdat je veel mensen aan hun lot overlaat onder heerschappij van een despoot. Maar hij was van mening dat bevrijding van deze mensen enkel met vreedzame middelen kon gebeuren. Daarom zag hij niets in het idee dat Amerika klaar moest staan voor een zware vergelding, wanneer de Sovjet Unie een van Amerika's bondgenoten, of Amerika zelf zou provoceren.³⁰ Gaddis onderschrijft dat het containmentbeleid verschilde van dat van Truman. Hij geeft aan dat één van de redenen dat Eisenhower het containmentbeleid van Truman iets moest hervormen was omdat je nooit als president gekozen zou worden als je hetzelfde plan had als je voorganger.³¹

Categorie 3: Literatuur zonder focus op containment

De Amerikaanse journalist Fred Kaplan bekijkt Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid met een grote focus op de invloed van nucleaire strategie. Hij beschrijft dat Eisenhower geen nucleaire aanval op de Sovjet Unie wilde initiëren

²⁹ J. Newton, *Eisenhower: The White House Years* (New York 2011) 278.

³⁰ J. L. Gaddis, *Strategies of Containment: A Critical Appraisal of Postwar American National Security Policy* (New York 1982) 126.

³¹ Gaddis, *Strategies of Containment*, 125.

omdat hij bang was voor een vergeldingsactie. Hoe groter de aanval op de Sovjet Unie zou zijn, hoe groter ook de vergelding. Een aanval zou hoe dan ook veel Amerikaanse slachtoffers vragen, ondanks de grote voorsprong die Amerika had op het gebied van wapenarsenaal.³²

Daarnaast geeft Kaplan, evenals andere auteurs, aan dat Eisenhower zijn nationale veiligheidsbeleid opstelde met de vinger op de knip. Hij wilde het defensie budget koste wat kost verkleinen.³³ Tevens zei Eisenhower dat hij vond dat Amerika de last moest dragen van het beschermen van de landen die zich niet in de communistische invloedssferen bevonden, totdat de Sovjet Unie interne veranderingen had ondergaan.³⁴ Vanaf 1953 zorgde Eisenhower er naar eigen zeggen voor dat het militaire apparaat werd gevormd naar het beleid van de Verenigde Staten, en niet naar het beleid van de Sovjet Unie. Dit zou zorgen voor een selectie van militaire middelen in plaats van een vermenigvuldiging van militaire middelen.³⁵ Eisenhower wilde dus het defensie budget verkleinen, maar hij zag de Verenigde Staten wel als beschermer van de vrije wereld. Kaplan maakt hiermee een duidelijke notie van motieven voor Eisenhowers beleid als een containmentbeleid.

Ook Thazha Varkey Paul heeft een andere kijk op Eisenhowers beleid. In zijn boek *'The Tradition of Non-Use of Nuclear Weapons'* geeft hij een uiteenzetting van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid waarin de nadruk wordt gelegd op de weerzin tegen het gebruik van nucleaire wapens.³⁶ Hij beschrijft dat Eisenhower koste wat kost een voorsprong wilde bereiken ten opzichte van de Sovjet Unie, zelfs als dit een nucleaire oorlog zou betekenen. Maar ondanks dat er meerdere malen de gelegenheid was om de Sovjet Unie te kunnen terugdringen door middel van nucleair wapengebruik, heeft Eisenhower hier nooit voor gekozen.³⁷ Ook Paul beschrijft niet expliciet dat Eisenhower een containmentbeleid handhaafde, maar dit wordt wel geïmpliceerd in zijn boek.

³² F. M. Kaplan, *The Wizards of Armageddon*, (New York 1983) 85.

³³ Kaplan, *The Wizards of Armageddon*, 89.

³⁴ 'Ibidem', 90.

³⁵ 'Ibidem', 108.

³⁶ T. V. Paul, *The Tradition of Non-Use of Nuclear Weapons* (Stanford 2009) 1.

³⁷ Paul, *The Tradition of Non-Use of Nuclear Weapons*, 51.

Het beeld dat in de literatuur bestaat over documenten waarin het nationale veiligheidsbeleid wordt beschreven is eenduidig. In 1953 werd door Eisenhower en zijn team het nationale veiligheidsbeleid vastgesteld in het NSC 162/2 document.³⁸ Alle bronnen onderbouwen het belang van dit document omdat het nationale veiligheidsbeleid op het hoogste niveau in dit document werd vastgelegd.³⁹ Om die reden kan het NSC 162/2 worden gezien als een beknopte samenvatting van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid. Er zijn geen bronnen die het bestaan van de SAC Study 1959 onderbouwen of bewijzen. Dit geeft aan dat het openbaar maken van dit document kan zorgen voor een verandering van het bestaande beeld in de literatuur. Wel is er literatuur waarin wordt aangegeven dat er nucleaire plannen zijn maar hier wordt niet naar specifieke plannen verwezen. Daarnaast zijn er geen bronnen die een vergelijkbaar document aanwijzen als nationaal veiligheidsbeleid.

Hoofdstuk 3: Analyse

NSC 162/2 versus SAC Study 1959

Aan de hand van de historiografie is te stellen dat Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid voornamelijk was toegespitst op containment van het communisme en de groeiende macht van de Sovjet Unie. Dit wordt in vrijwel alle literatuur benoemd.

Om een helder beeld te schetsen van hoe Eisenhowers militaire planning overeenkomt met zijn nationale veiligheidsbeleid is het van belang om de SAC Study 1959 en het NSC 162/2 document grondig te analyseren en tegen elkaar af te zetten. De verschillende punten die naar voren komen uit deze analyse zullen

³⁸ Lay, 'A Report to the National Security Council'

<https://fas.org/irp/offdocs/nsc-hst/nsc-162-2.pdf> (13 maart 2016).

³⁹ Andere titels die dit bevestigen zijn: D. L. Snead, *The Gaither Committee, Eisenhower, and the Cold War* (Columbus 1999). W. I. Hitchcock, *The struggle for Europe: The Turbulent History of a Divided Continent, 1945 to the Present* (New York 2004). M. Bose, *Shaping and Signaling Presidential Policy: The National Security Decision Making of Eisenhower and Kennedy* (College Station 1998).

vervolgens worden afgezet tegen publieke uitspraken die Eisenhower heeft gedaan over zijn nationale veiligheidsbeleid en het beeld dat uit de literatuur naar voren komt. Het startpunt van de analyse van de twee primaire bronnen is kijken wat voor documenten het precies zijn en met welk doel ze geschreven zijn. Zoals eerder aangegeven werd het NSC 162/2 opgesteld door de National Security Council en bevat dit document de beschrijving van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid vanaf 1963. Het schetste de basis van dit beleid, dat volledig was toegespitst op de omgang met het communistisch blok.⁴⁰

De SAC Study 1959 is een strategisch militair aanvalsplan dat kon worden gebruikt in het geval van oorlog met het communistisch blok. Dit plan omvat lijsten met strategische doelwitten, uitgestreken over een gebied van Oost-Duitsland tot Oost-China.⁴¹ Het is dus geen algemene beschrijving van het nationale veiligheidsbeleid, zoals het NSC 162/2 document, maar een plan dat onderdeel was van de uitvoer van dit nationale veiligheidsbeleid. Dit document is van grote waarde omdat dit het eerste document van zijn soort is dat ooit door de Verenigde Staten openbaar is gemaakt. Het omschreef de nucleaire planning op het hoogste niveau en daarnaast werd expliciet vastgesteld wat de doelwitten waren en met welk kaliber ze bestookt moesten worden.

Maar hoewel de NSC 162/2 en de SAC Study 1959 verschillende documenten zijn met verschillende doelen zijn ze toch te vergelijken. Om dit te doen moet gekeken worden of het beleid zoals dat in 1953 in het NSC 162/2 document wordt weergegeven ook daadwerkelijk op die manier operationeel werd gemaakt in 1956. Daarnaast zijn dit de enige toegankelijke primaire bronnen die op het niveau van de National Security Council beschreven welke stappen de Verenigde Staten moest zetten richting de communistische landen. Er zijn veel meer documenten van de National Security Council maar deze geven geen globale basis van het nationale veiligheidsbeleid. Deze documenten zijn meer specifiek toegespitst op losse onderdelen van het nationale veiligheidsbeleid. Pas in 1957 is er weer een basisdocument uitgegeven, het NSC

⁴⁰ Lay, 'A Report to the National Security Council'

<https://fas.org/irp/offdocs/nsc-hst/nsc-162-2.pdf> (13 maart 2016).

⁴¹ Strategic Air Command, *Atomic Weapons Requirements Study for 1959* (Washington 1953) 2.

5707/7.⁴² Samen zijn deze documenten dus een heldere aanduiding voor het nationale veiligheidsbeleid in verhouding tot de militaire planning van Eisenhower.

Population

De SAC Study 1959 bevat diverse lijsten met doelwitten die als onderdeel van de beschreven militaire actie in meerdere of mindere mate gebombardeerd moesten worden. De lijsten zijn gerangschikt in diverse groepen met verschillende prioriteiten en bevatten duizenden doelwitten. Het document bevat onder andere lijsten met vliegvelden. Deze doelwitten waren voor de Verenigde Staten van belang omdat het bombarderen van deze vliegvelden het vliegverkeer van de communisten lam zou kunnen leggen. De hoogste prioriteit werd toegekend aan de vliegvelden Bykhov en Orsha. Dit komt doordat volgens de Amerikaanse inlichtingendiensten op deze vliegvelden de vliegtuigen gestationeerd waren die ook op langere afstand bombardementen konden uitvoeren. Wanneer het tot een gewapend conflict zou komen tussen de Sovjet Unie en de Verenigde Staten, dan zouden deze vliegtuigen op korte termijn het grondgebied van Amerikaanse bondgenoten kunnen bereiken. Om die reden was het noodzaak om deze vliegvelden als eerste te bombarderen.⁴³

De lijsten met vliegvelden zijn op zichzelf geen verassende doelwitten. Ze zijn tactisch gekozen en waren onderdeel van de strategie om eventuele vergelding van de Sovjet Unie te kunnen onderdrukken bij een Amerikaanse aanval. Het document bevat echter ook lijsten met industriële gebieden, die als onderdeel van dezelfde militaire strategie gebombardeerd moeten worden. Deze gebieden liggen, zoals de meeste vliegvelden, echter niet altijd in dunbevolkte gebieden. Het bombarderen van deze gebieden zou op veel locaties kunnen zorgen voor grote aantallen burgerslachtoffers.

⁴² R. T. Davis 'ed', *U.S. Foreign Policy and National Security: Chronology and Index for the 20th Century Volume 1* (Santa Barbara 2010) 429.

⁴³ W. Burr, 'U.S. Cold War Nuclear Target Lists Declassified for First Time' (versie 22 december 2015) <https://nsarchive.gwu.edu/nukevault/ebb538-Cold-War-Nuclear-Target-List-Declassified-First-Ever/> (13 maart 2016)

Volgens het plan was het de bedoeling dat veel van deze doelen met zeer zware wapens bestookt zouden worden, variërend van 1.7 tot 9 megaton bommen. Met dat kaliber stond vast dat grote stukken grond doelwit zouden worden van de bombardementen. In 1956 waren er al onderzoeken gedaan die aantoonde dat dergelijke grond bombardementen catastrofale gevolgen zouden hebben.⁴⁴ Wanneer het enkel zou gaan om het vernietigen van vliegvelden of andere tactische doelwitten zouden kleinere bommen ook al voldoende kracht gehad hebben. Het lijkt er dus op dat er bewust is gekozen voor een strategie waarbij grote verwoesting het doel is, en waarbij bijkomende burgerslachtoffers niet geschuwd wordt.

Het feit dat er bewust is gekozen voor een strategie waarbij niet alleen het Russische militaire apparaat doelwit is blijkt nog duidelijker uit een andere lijst met doelwitten. Deze categorie is simpelweg 'Population' genoemd. Ondanks dat er geen verdere uitleg wordt gegeven in het document over de benaming van deze lijsten, kan uit de doelwitten die het bevat worden opgemaakt dat met het bombarderen van deze doelen beoogd werd om zoveel mogelijk burgerslachtoffers te maken.⁴⁵ Een dergelijk oorlogsplan was niet alleen in strijd met het internationaal- en oorlogsrecht, het was ook overduidelijk in strijd met de geest van een containmentbeleid. Het bombarderen van onschuldige burgers zorgde er niet voor dat het communisme zou worden ingedamd, dat zorgde ervoor dat het communisme zou worden uitgeroeid. Dit is ook strijdig met Eisenhowers uitlatingen over mensen in communistische landen. Hij stelde namelijk dat het niet goed was dat onder het containmentbeleid veel mensen aan hun lot werden overgelaten. Maar tevens stelde Eisenhower dat dit noodzakelijk was omdat zij alleen bevrijd konden worden met vreedzame middelen, in plaats van met grote vergeldingsacties.⁴⁶ Het Amerikaanse aanvalsplan beoogte juist om precies dat te doen wat Eisenhower in zijn publieke uitspraken zei te willen vermijden. Het grote aantal doelwitten in combinatie met de 'Population'-lijst geven samen aan dat de SAC Study 1959 strijdig is met de doctrine van

⁴⁴ R. Rhodes, *Dark Sun: The Making of the Hydrogen Bomb* (New York 1995) 541.

⁴⁵ Deze categorie bevat voornamelijk *Designated Ground Zeros* (DGZ's) in grotere steden en dichtbevolkte gebieden.

⁴⁶ Gaddis, *Strategies of Containment*, 126.

containment. Tevens is het geen onderdeel van de verzoenende strategie die Eisenhower zelf aangaf te volgen.⁴⁷

Afschrikking

In het NSC 162/2 document werd gesteld dat een grote voorraad nucleaire wapens kon dienen om de Sovjet Unie af te schrikken. Eisenhower bevestigde dit in een speech in 1956. Hier verklaarde hij:

*'we must, of course, continue to maintain an effective system of collective security. This involves two things—a system which gives clear warning that armed aggression will be met by joint action of the free nations, and deterrent military power to make that warning effective.'*⁴⁸

Ook in de literatuur wordt aangevoerd dat het volgens Eisenhower onmogelijk was om een nucleaire oorlog te winnen, maar dat geloofwaardige nucleaire afschrikking onontbeerlijk was.⁴⁹ Eisenhower gaf aan dat : *'the primary utility of atomic weapons was strategic deterrence.'*⁵⁰ Eisenhower was zich dus bewust van de catastrofale gevolgen van een totale nucleaire oorlog. Dit zou namelijk het einde van zowel de Sovjet Unie, als de Verenigde Staten kunnen betekenen. Dus vanaf het begin van zijn campagne was het voor Eisenhower duidelijk dat dit ten alle tijden moest worden voorkomen. Een vergelding van eventuele oorlogsacties van de Sovjet Unie was praktisch onmogelijk als dit het gebruik van nucleaire wapens zou betekenen.

De nucleaire wapens hadden voor Eisenhower meer een psychologische functie, zoals hij zelf meermaals verklaard. Eisenhower wilde de militaire macht van de Verenigde Staten overdrijven, omdat hij van mening was dat de oorlog

⁴⁷ Krieg, *Soldier, President, Statesman*, 133.

⁴⁸ International Atomic Energy Agency, 'Atoms for Peace Speech' (versie onbekend) <https://www.iaea.org/about/history/atoms-for-peace-speech> (21 maart 2016)

⁴⁹ Krieg, *Soldier, President, Statesman*, 137.

⁵⁰ R. R. Bowie en R. H. Immerman, *Waging Peace: How Eisenhower Shaped an Enduring Cold War Strategy* (New York 1998) 73.

niet alleen in militaire zin bestond maar ook in psychologische zin. Om die reden moest de atoomkracht van de Verenigde Staten ontzagwekkend groot zijn.⁵¹

De SAC Study 1959 weerspiegelt deze principes niet. Ten eerste vanwege de keuze van doelwitten, die hierboven zijn behandeld. Daarnaast vermeed SAC ook opties die slachtoffers zouden sparen in de Sovjet Unie in het geval van een kernoorlog. Zo was het bijvoorbeeld mogelijk om de bommen die beschreven worden in het militaire plan, niet op de bodem tot ontploffing te laten komen. Wanneer de bommen die op de Sovjet Unie gedropt moesten worden in de lucht tot ontploffing zouden worden gebracht zou het aantal slachtoffers afnemen.

De SAC Study 1959 geeft aan dat dit gebeurde omdat de effecten van de straling van de bommen en de brandhaarden die de bombardementen met zich meebrachten als ondergeschikt werden gezien aan de impact van de explosie zelf.⁵² Er werd dus doelbewust gepland dat de bommen een zo groot mogelijke impact zouden hebben, en er werd weinig rekening gehouden met eventuele bijkomende schade door straling en brandhaarden in de omgeving van de doelwitten.

De SAC Study 1959 is het enige bekende militaire plan op deze schaal uit 1956. Het feit dat er alleen een oorlogsplan op deze schaal werd voorbereid geeft aan dat de Verenigde Staten niet planden, en het dus niet realistisch achten, om op kleinere schaal oorlog te voeren met de Sovjet Unie. Bij dit plan bestaat er alleen een keuze tussen geen oorlog en een allesvernietigende kernoorlog. Als er alternatieve oorlogsplannen waren kan nog worden geopperd dat dit plan enkel is bedoeld voor afschrikking van de Sovjet Unie, of als operationeel plan in een noodsituatie. Maar dit blijkt nu niet het geval te zijn. Het is de enige bekende militaire strategie in 1956, wat impliceert dat dit het enige bruikbare plan was in een oorlogssituatie. Wederom is er dus een verschil in Eisenhowers verklaring voor zijn nationale veiligheidsbeleid en de militaire planning.

⁵¹ Dockrill, *Eisenhower's New-Look National Security Policy*, 27

⁵² Burr, 'U.S. Cold War Nuclear Target Lists Declassified for First Time'
<https://nsarchive.gwu.edu/nukevault/ebb538-Cold-War-Nuclear-Target-List-Declassified-First-Ever/> (21 maart 2016)

Eisenhower's uitingen over de militaire planning

Het NSC 162/2 en de SAC Study 1959 tonen Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid en de achterliggende, geheim gehouden militaire planning. Het beeld dat Eisenhower schetst in zijn publieke toespraken en in de boeken die hij heeft geschreven sluit aan bij het containmentbeleid zoals dat in het NSC 162/2 document en de literatuur wordt beschreven. Het komt echter niet volledig overeen met de SAC Study 1959.

In zijn *'Atoms for Peace'* speech in 1953 gaf Eisenhower aan dat een sterke atoommacht de enige manier zou zijn om tot vrede met de communistische landen te komen. Hij zei dat een grote hoeveelheid nucleaire wapens niet automatisch zal leiden tot absolute veiligheid. Een nucleaire wapenwedloop kon rampzalige gevolgen hebben en Eisenhower gaf aan dat er dus moest worden voorkomen dat de Verenigde Staten of de Sovjet Unie haar nucleaire bommen moest inzetten, omdat dit onmogelijk tot een overwinning kon leiden voor een van beide partijen.⁵³ Toch werd er onder zijn verantwoordelijkheid een plan opgesteld voor een grootschalig nucleair offensief. Nog in het jaar dat de SAC Study 1959 werd uitgebracht schreef Eisenhower in zijn eigen dagboeken dat een grote aanval altijd zou resulteren in grote aantallen Amerikaanse slachtoffers. Zelfs wanneer de Verenigde Staten onverwacht een preventieve grote aanval op de Sovjet Unie zouden houden.⁵⁴ Om die reden zou het niet verstandig zijn, zo schreef hij, om onder welke omstandigheid dan ook een grote aanval op de Sovjet Unie te houden.

Daarnaast bevestigde hij in zijn State of the Union, eveneens in 1956, dat het buitenlandse beleid en alle internationale handelingen van de Verenigde Staten in dienst stonden van vrede met alle naties. Echter, de Verenigde Staten moest wel een grote hoeveelheid atoomwapens achter hand hebben om de

⁵³ International Atomic Energy Agency, 'Atoms for Peace Speech' <https://www.iaea.org/about/history/atoms-for-peace-speech> (22 maart 2016)

⁵⁴ D. A. Rosenberg en W. B. Moore, 'Smoking Radiating Ruin at the End of Two Hours: Documents on American Plans for Nuclear War With the Soviet Union', *International Security* 6 (1981-1982) 3, 3-38, aldaar 15.

Sovjet Unie af te kunnen schrikken.⁵⁵ Hij sprak hier dus enerzijds zichzelf tegen en anderzijds de militaire planning in datzelfde jaar.

Het lijkt erop dat Eisenhower meer bereidwillig was om over te gaan tot een grootschalige oorlog dan hij in zijn publieke en geschreven uitingen laat blijken. Hij geeft meermaals aan dat een nucleair conflict met de Sovjet Unie niet wenselijk is maar hij was er ondertussen wel verantwoordelijk voor dat hier plannen voor werden gemaakt. Het lijkt er dus op dat Eisenhower in zijn hoofd een ander beleid voert dan dat hij uitspreekt.

Maar misschien nog wel controversiëler zijn de uitspraken van Eisenhower over de bevolking van landen die onder de communistische regimes vielen. Eisenhower gaf in 1953 tijdens zijn *'Chance for Peace'* speech aan dat de bevolking van een land niet als vijand kon worden gezien: *'No people on earth can be held, as a people, to be an enemy, for all humanity shares the common hunger for peace and fellowship and justice.'*⁵⁶ Ook eerder, in gesprekken die Eisenhower tijdens zijn presidentscampagne met stafleden voerde, gaf hij aan dat hij sterke kritiek had op het feit dat het containmentbeleid zorgde voor isolatie van hele volkeren. Eisenhower was van mening dat je mensen niet zomaar aan hun lot kon overlaten, onder heerschappij van een communistische despoot.⁵⁷ Hij besloot echter toch om een militaire strategie te laten ontwikkelen die totaal geen rekening hield met de volkeren die leefden onder communistische heerschappij. Hij deed dus compleet iets anders dan hij zei.

Met de strategie zoals beschreven in de SAC Study 1959 was het duidelijk dat er veel burgerslachtoffers zouden vallen in de communistische landen. Des te opmerkelijker is het dus dat niet alleen doelen in de Sovjet Unie onderdeel waren van de lijsten met te bombarderen doelwitten. Ook doelen in Oost-Europa en China zouden in het geval van een nucleaire oorlog worden aangevallen. In de *'Chance for Peace'* speech gaf Eisenhower expliciet aan dat de Sovjet Unie een

⁵⁵ D. D. Eisenhower, 'Annual Message to the Congress on the State of the Union, January 5, 1956 (versie onbekend)
https://www.eisenhower.archives.gov/all_about_ike/speeches/1956_state_of_the_union.pdf (22 maart 2016).

⁵⁶ D. D. Eisenhower, 'Address "The Chance for Peace" Delivered Before the American Society of Newspaper Editors' (versie onbekend)
<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=9819> (22 maart 2016)

⁵⁷ Gaddis, *Strategies of Containment*, 126.

gevaar vormde voor vrije landen. Hij zei aan dat zij langzamerhand niet-communistische landen opslokken, en deze daarmee tegen de wil van de bevolking communistisch maken.⁵⁸ In latere speeches sprak Eisenhower van de 'Domino Theorie', die deze argumentatie bevestigden.⁵⁹ Het is om die reden niet te rechtvaardigen om de landen die buiten de Sovjet Unie vallen ook te bombarderen.

Uit bovenstaande alinea blijkt dat Eisenhower een dubbele agenda had voor zijn nationale veiligheidsbeleid. De publieke uitspraken die hij deed komen niet overeen met de militaire strategie die hij ondertussen laat ontwikkelen.

Overige noties bij de SAC Study 1959

Het NSC 162/2 document omvat het containmentbeleid zoals dat ook in vrijwel alle literatuur wordt omschreven. Het eerste basisprincipe van dit beleid is dan ook het anticiperen op de dreiging vanuit de Sovjet Unie, waarbij aandacht moest worden besteed aan het in stand houden van de economie en belangrijke politieke instituties.⁶⁰ Dit sluit volledig aan bij de analyses van Eisenhowers beleid zoals deze in de literatuur wordt gemaakt. Eisenhower vond een sterke economie belangrijker dan een uitbreiding van zijn militaire kracht. Hierin verschilde zijn containmentbeleid ook van dat van zijn voorganger, president Truman.⁶¹ Dit document onderschrijft dit economische belang, maar geeft daarnaast wel aan dat de Verenigde Staten iets moesten doen aan de expansiedrang van de Sovjet Unie. Deze economische belangen lijken in de SAC Study 1959 niet meer aan de orde te komen. Het is opmerkelijk dat gezien zijn oog voor economische stabiliteit er geen andere optie was dan een allesvernietigende optie.

⁵⁸ Eisenhower 'Adress "The Chance for Peace" Delivered Before the American Society of Newspaper Editors' <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=9819> (22 maart 2016)

⁵⁹ D. D. Eisenhower, 'The President's News Conference', (versie onbekend) <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=10202> (22 maart 2016).

⁶⁰ Lay, 'A Report to the National Security Council' <https://fas.org/irp/offdocs/nsc-hst/nsc-162-2.pdf> (23 maart 2016).

⁶¹ Gaddis, *Strategies of Containment*, 126.

Het NSC 162/2 geeft duidelijk aan dat een sterke economie de basis was van het nationale veiligheidsbeleid. Om dit te kunnen bereiken moet volgens het NSC 162/2 geïnventariseerd worden welke bondgenoten bereid waren om naast militaire, ook economische hulp te bieden ten tijde van het conflict.⁶² Een militair aanvalsplan op de schaal zoals die in de SAC Study 1959 wordt beschreven, zou een mobilisering van de krijgsmacht betekenen en een zeer kostbaar militair ingrijpen. Een gigantisch deel van het Amerikaanse wapenarsenaal zou moeten worden ingezet. Hierbij werd dus minder zwaar gewogen aan de belangen van een stabiele economie ter ondersteuning van het nationale veiligheidsbeleid.

De economische belangen waren onderdeel van het containmentbeleid omdat indammen ook mogelijk was zonder intensivering van de krijgsmacht. Er hoefde niet gerekend te worden op extra troepenmachten die nodig waren voor zware vergelding bij provocaties van de Sovjet Unie. Hieruit blijkt dat de economische factoren die meespelen in het containmentbeleid van Eisenhower niet overeen komen met de SAC Study 1959.

Het gegeven dat er een zeer grote krijgsmacht nodig is om de militaire plannen zoals beschreven in de SAC Study 1959 uit te voeren blijkt ook uit het gegeven dat de mogelijke uitvoerdatum van het militaire plan op drie jaar in de toekomst werd gesteld. De SAC Study 1959 is in juni 1956 geproduceerd maar bevatte een plan dat op zijn vroegst in 1959 kon worden uitgevoerd. Er was dus drie jaar voorbereiding nodig om dit plan ten uitvoer te brengen. Hoeveel nucleaire wapens de Verenigde Staten nodig dacht te hebben voor de uitvoer van het plan tegen die tijd is niet duidelijk. Dit deel is uit het document gesneden omdat het nog steeds als geheim geclassificeerd is.⁶³ Maar wel kan hieruit worden opgemaakt dat het document niet zomaar een noodplan is dat op de plank lag tot het moment dat het containmentbeleid niet meer toereikend was. Het is een uitvoerig geplande aanvalsstrategie die onderdeel was van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid.

⁶² Lay, 'A Report to the National Security Council'

<https://fas.org/irp/offdocs/nsc-hst/nsc-162-2.pdf> (23 maart 2016).

⁶³ Burr, 'U.S. Cold War Nuclear Target Lists Declassified for First Time'

<https://nsarchive.gwu.edu/nukevault/ebb538-Cold-War-Nuclear-Target-List-Declassified-First-Ever/> (23 maart 2016)

Het NSC 162/2 document geeft aan dat verwacht werd dat de Sovjet Unie een enorme expansiedrang had en dat ze waarschijnlijk succesvol zouden zijn in deze expansie. Deze verwachtingen werden in eerste instantie toegeschreven aan het feit dat de Sovjet Unie een stabiele staat is. Ondanks Stalins dood, en de onzekerheid over zijn opvolging, geeft het document aan dat dit vermoedelijk weinig invloed zou hebben op de autoriteit van de Sovjet Unie:

*'The transfer of power may cause some uncertainty in Soviet and satellite tactics for some time, but will probably not impair the basic economic and military strength of the Soviet bloc.'*⁶⁴

Tevens werd aangegeven dat deze expansiedrang niet zal stoppen omdat komt door de Marxistische ideologie van de Sovjet leiders. Dit Marxisme stelt dat het communisme moet groeien en uiteindelijk de wereld moet bevrijden van de kapitalistische overheersing. Om dit te bewerkstelligen moeten de communistische naties niet-communistische naties blijven overnemen zodat zij uiteindelijk de grote klassenstrijd kunnen winnen.⁶⁵ Ook dit werd als argument aangedragen in het NSC 162/2 document voor het implementeren van het containmentbeleid.

'Corrective' beleid

Uit bovenstaande analyse tussen Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid en zijn militaire planning, blijkt dat de militaire planning niet aansluit bij het beeld dat wordt geschetst in de literatuur en het NSC 162/2 document. De literatuur onderbouwt namelijk, vrijwel altijd expliciet, dat Eisenhower en zijn regering een containmentbeleid handhaafden in de uitvoer van het nationale veiligheidsbeleid.

⁶⁴ Lay, 'A Report to the National Security Council'

<https://fas.org/irp/offdocs/nsc-hst/nsc-162-2.pdf> (23 maart 2016).

⁶⁵ K. Marx en F. Engels, *The Communist Manifesto*, red. Gareth Jones (Londen 2004).

Dit containmentbeleid was in de basis gericht op het voorkomen van verdere expansie van de communistische staten ten koste van niet-communistische staten. Hierbij kon volgens Eisenhower groot militair ingrijpen het beste worden voorkomen omdat dit een grote vergeldingsactie van de Sovjet Unie tot gevolg kon hebben. Dit kon resulteren in vele Amerikaanse slachtoffers.⁶⁶

Dat beeld komt echter niet naar voren in Eisenhowers militaire planning, zoals beschreven in de SAC Study 1959. Omdat deze bron recent is uitgegeven hebben auteurs over dit onderwerp tot dusver altijd kunnen aannemen dat Eisenhowers beleid volledig gericht was op containment. Omdat de SAC Study 1959 nergens in de literatuur wordt genoemd kan worden verondersteld dat dit document nooit is gebruikt bij het analyseren van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid. Met het vrijkomen van de SAC Study 1959 blijkt dit beeld niet compleet te zijn en is er reden voor revisie van de benaming van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid. Het beleid blijkt niet alleen te zijn gericht op het indammen van het communisme, maar ook op het anticiperen op een gewapend conflict met de Sovjet Unie. Eisenhower heeft verregaande voorbereidingen getroffen voor het aangaan van een wereldwijd conflict. De SAC Study 1959 levert voldoende bewijzen dat er niet louter sprake was van voorbereidingen op het verdedigen van bondgenoten, maar ook van het plannen van een aanval met nucleaire wapens.

De bestaande beschrijving van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid als containment is dus niet langer toereikend genoeg. Om die reden zou ik de term '*Corrective*' beleid willen introduceren ter vervanging van de benaming containmentbeleid. Deze term spreekt niet meer enkel van het indammen van het communisme, maar ook van het corrigeren van acties van de Sovjet Unie. Het is dus minder gericht op verzoenen en vermijden van vergeldingsacties dan Eisenhower in zijn speeches en boeken naar voren laat komen. Het is juist gericht op een zeer grote vergelding en anticiperen op een langdurig conflict waarbij de Verenigde Staten haar bondgenoten met militair ingrijpen moet beschermen.

⁶⁶ Krieg, *Soldier, President, Statesman*, 137.

In de literatuur zou de term '*Corrective*' beleid zorgen voor een vloeiende implementatie van de nieuwe bron in de bestaande literatuur. Het geeft een nieuw begrip waarin de containment is geïntegreerd met de SAC Study 1959. Het toont aan dat Eisenhower vijandige acties van de Sovjet Unie met harde hand zou neerslaan en zo de machtsverhoudingen wilde corrigeren. Kortom, het zorgt voor een aansluiting van de werkelijke militaire planning die Eisenhower voor ogen had, met zijn nationale veiligheidsbeleid.

Hoofdstuk 4: Conclusie

Conclusie

Bij het analyseren van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid en zijn militaire planning zijn diverse discrepanties aan het licht gekomen. Uit de belangrijkste literatuur over dit onderwerp is gebleken dat Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid te boek staat als een containmentbeleid. Tijdens zijn regeerperiode bevond Eisenhower zich in een militaire patstelling met de Sovjet Unie. Om die reden probeerden Eisenhower en zijn staf het communisme in te dammen, waarbij ze probeerden om verdere uitbreiding van het communisme te voorkomen. Eisenhower gaf hierbij aan dat de Verenigde Staten nooit de initiator zou zijn van een grote oorlog met de Sovjet Unie, en dat hij er op gebrand was om dit conflict op een vreedzame manier tot een einde te brengen. Ondanks het containmentbeleid suggereerde Eisenhower veel om de mensen in de communistische landen te geven. Hij gaf aan dat het de communistische regimes waren waarmee de Verenigde Staten in oorlog was, en niet de volkeren die hier onder leefden. Het was hierbij echter wel noodzakelijk voor de Verenigde Staten om nucleaire wapens te blijven maken. Dit had namelijk niet alleen een afschrikkend effect op de Sovjet Unie, het was volgens hem een onmisbaar onderdeel geworden van moderne oorlogvoering.

Eisenhower stelde zijn nationale veiligheidsbeleid samen met zijn staf op in 1953 in een document genaamd NSC 162/2. Dit document bevatte de basisprincipes van het containmentbeleid. In december 2015 is echter de SAC

Study 1959 vrijgegeven. Deze militaire planning, opgesteld in 1956, toont aan dat er grote verschillen zijn tussen Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid en zijn militaire planning. Daarnaast kloppen veel uitspraken van Eisenhower over zijn nationale veiligheidsbeleid niet met de plannen die beschreven staan in de SAC Study 1959.

Er zijn drie grote verschillen aan te wijzen tussen Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid en zijn militaire planning. Ten eerste bevat de SAC Study 1959 lange lijsten met doelwitten voor nucleaire bombardementen, gelegen in Oost-Europa, de Sovjet Unie en China. Deze doelwitten, waarvan een deel gecategoriseerd is als '*Population*', werden bewust gekozen om zo veel mogelijk slachtoffers te maken. Daarnaast was volgens de planning het doel om alle bommen op de grond ter ontploffing te brengen, wat zou zorgen voor veel meer slachtoffers dan wanneer dit in de lucht gebeurt. Eisenhower heeft meerdere malen expliciet aangegeven dat de Verenigde Staten niet in oorlog was met de burgers van de communistische regimes, en dat zij hen juist zouden moeten helpen. Tevens zou de uitvoer van deze militaire planning leiden tot grote verwoesting in de hele communistische wereld. Dat is een duidelijke tegenstelling tot de principes van het containmentbeleid.

Ten tweede heeft Eisenhower aangegeven dat de grote hoeveelheid nucleaire wapens van de Verenigde Staten werd opgebouwd omdat dit moest zorgen voor afschrikking. De gedachte hierachter was dat de Sovjet Unie afgeschrikt zou worden door de Amerikaanse militaire kracht, waardoor een aanval kon worden voorkomen. De Sovjet Unie zou de Verenigde Staten of haar bondgenoten niet durven aanvallen omdat de Verenigde Staten in zo'n situatie zeer hard zouden vergelden. Volgens de SAC Study 1959 was het plan echter om een groot deel van het nucleaire arsenaal wel degelijk in te zetten tegen de Sovjet Unie. Aangezien dit het enige aanvalsplan is, wordt hiermee duidelijk ontkracht dat er een plan bestond waarin de wapens enkel voor afschrikking zouden dienen.

Ten derde blijkt uit de SAC Study 1959 dat niet alleen de Sovjet Unie onderdeel was van de doelwitten in de militaire planning, maar dat ook Oost-Europa en China hier onderdeel van waren. Dit sluit niet aan bij Eisenhowers uitspraken waarin een scheiding wordt gemaakt tussen de Sovjet Unie als

overheerser en de volkeren die hier onder leden. Volgens de redenering van Eisenhowers '*Domino Theorie*' breidde het communisme zich uit doordat de Sovjet Unie steeds meer regimes tot het communisme wist te bekeren. Dit was ook het geval voor bijvoorbeeld de Europese communistische landen. Het zou volgens die redenering niet juist zijn om deze landen ook volledig te bombarderen. Eisenhower wilde niet alleen de Sovjet Unie aanvallen maar vrijwel de gehele communistische wereld. Ook dit is een duidelijke indicatie dat het nationale veiligheidsbeleid geen containmentbeleid was.

Omdat er enkele grote verschillen zitten tussen Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid en zijn nucleaire planning, en daarnaast nog veel meer kleine overwegingen, is Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid niet langer als containment te omschrijven. De verschillen met het oorspronkelijke containmentbeleid, zoals dat onder Eisenhowers voorganger, Truman, is geformuleerd zijn hiervoor te groot geworden.

Om die reden pleit ik voor de revisie van de term containmentbeleid als benaming voor Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid. Het beleid is beter te omschrijven als een '*Corrective*' beleid. Binnen deze term past Eisenhowers militaire planning in combinatie met het nationale veiligheidsbeleid omdat het meer rekening houdt met grote vergeldingsacties en het gebruik van nucleaire wapens dan de term containmentbeleid. Uit de SAC Study 1959 blijkt dat de militaire planning minder gericht was op verzoening en het vermijden van grote vergeldingsacties tegen alle kosten, en meer op het anticiperen op een grote oorlog tussen de Verenigde Staten en de communistische wereld.

Terugkijkend op de situatie weten we echter dat deze grote oorlog er nooit van is gekomen. Maar hoe zou de wereld er nu uitzien als de Sovjet Unie wel had geloofd in Eisenhowers ogenschijnlijke afkeer tegen grote vergelding?

Aanbeveling voor verder onderzoek

Het benoemen van Eisenhowers nationale veiligheidsbeleid vloeit voort uit de theorie die president Truman ontwikkelde over de expansie van de communistische wereld. De term wordt eveneens gebruikt in het beschrijven van

het nationale veiligheidsbeleid van Eisenhowers opvolger, president Kennedy. Er zijn zelfs auteurs die onderschrijven dat het nationale veiligheidsbeleid uit Eisenhowers tijd nog steeds werkzaam is.⁶⁷ Ook Kennedy zelf gaf aan het communisme koste wat kost in te willen blijven dammen.⁶⁸ Om die reden is het interessant om het nieuwe bronnenmateriaal ook toe te passen op Kennedy's beleid. Want nu duidelijk is dat Eisenhower meer een corrective beleid voerde dan een containment beleid kan dit wellicht ook het geval zijn voor het beleid van president Kennedy. Om die reden zou ik willen aanbevelen om verder onderzoek over dit onderwerp te richten op de evaluatie van Kennedy's nationale veiligheidsbeleid als zijnde een containmentbeleid.

⁶⁷ Krieg, *Soldier, President, Statesman*, 164.

⁶⁸ J. F. Kennedy, 'Inaugral Address of President John F. Kennedy' (versie onbekend) <http://www.jfklibrary.org/Research/Research-Aids/Ready-Reference/JFK-Quotations/Inaugural-Address.aspx> (26 maart 2016).

Literatuurlijst

Literatuur

Arnold, J. R. en R. Wiener 'ed.', *Cold War: The Essential Reference Guide* (Santa Barbara 2012).

Betts, R. K., *Conflict After the Cold War: Arguments on Causes of War and Peace* (Boston 2013).

Bose, M., *Shaping and Signaling Presidential Policy: The National Security Decision Making of Eisenhower and Kennedy* (College Station 1998).

Bowie, R. R. en R. H. Immerman, *Waging Peace: How Eisenhower Shaped an Enduring Cold War Strategy* (New York 1998).

Davis, R. T., 'ed', *U.S. Foreign Policy and National Security: Chronology and Index for the 20th Century Volume 1* (Santa Barbara 2010).

Dockrill, S.R., *Eisenhower's New-Look National Security Policy 1953-61* (Basingstoke/Hampshire 1996).

Eisenhower, D. D., *Mandate for Change: 1953-1956; the White House Years* (New York 1965).

Gaddis, J. L., *Strategies of Containment: A Critical Appraisal of Postwar American National Security Policy* (New York 1982).

Grebner, N., *The National Security, Its Theory and Practice, 1945-1960* (New York 1986).

Hitchcock, W. I., *The struggle for Europe: The Turbulent History of a Divided Continent, 1945 to the Present* (New York 2004).

Jones, B., *Abolishing the Taboo: Dwight D. Eisenhower and American Nuclear Doctrine 1945-1961* (West Midlands 2011).

Kaplan, F. M., *The Wizards of Armageddon*, (New York 1983).

Krieg, J. P., *Dwight D. Eisenhower, Soldier, President, Statesman* (New York 1987).

Martin, M., *Russia, America and the Cold War* (Harlow 2004).

Marx, K. en F. Engels, *The Communist Manifesto*, red. Gareth Jones (Londen 2004).

Newton, J., *Eisenhower: The White House Years* (New York 2011).

Paul, T. V., *The Tradition of Non-Use of Nuclear Weapons* (Stanford 2009).

Rhodes, R., *Dark Sun: The Making of the Hydrogen Bomb* (New York 1995).

Rosenberg, D. A., *The Origins of Overkill: Nuclear Weapons and American Strategy, 1945-1960* (Cambridge 1983).

Smith, J. E., *Eisenhower: In War and Peace* (New York 2012).

Snead, D.L., *The Gaither Committee, Eisenhower, and the Cold War* (Columbus 1999).

Artikelen

Fakioklas, E. T., 'Kennan's Long Telegram and NSC-68: A Comparative Theoretical Analysis', *East European Quarterly* 31 (1997) 4, 415-433.

Kennan, G. F., 'The Sources of Soviet Conduct', *Foreign Affairs* 25 (1946-1947) 4, 566-582.

Rosenberg, D. A. en W. B. Moore, 'Smoking Radiating Ruin at the End of Two Hours: Documents on American Plans for Nuclear War With the Soviet Union', *International Security* 6 (1981-1982) 3, 3-38.

Primaire bronnen

Lay, J. S., 'A Report to the National Security Council by The Executive Secretary on Basic National Security Policy' (versie onbekend),
<https://fas.org/irp/offdocs/nsc-hst/nsc-162-2.pdf> (1 maart 2016) .

Strategic Air Command, *Atomic Weapons Requirements Study for 1959* (Washington 1953) 2.

Speeches

Eisenhower, D. D., 'Adress "The Chance for Peace" Delivered Before the American Society of Newspaper Editors',
<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=9819> (22 maart 2016)

Eisenhower, D. D., 'Annual Message to the Congress on the State of the Union, February 2nd, 1953',
https://www.eisenhower.archives.gov/all_about_ike/speeches/1953_state_of_the_union.pdf (9 maart 2016).

Eisenhower, D. D., 'Annual Message to the Congress on the State of the Union, January 5, 1956',
https://www.eisenhower.archives.gov/all_about_ike/speeches/1956_state_of_the_union.pdf (22 maart 2016).

Eisenhower, D. D., 'Inaugural Adress',
<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=9600> (27 februari 2016).

Eisenhower, D. D., 'The President's News Conference',
<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=10202> (22 maart 2016).

International Atomic Energy Agency, 'Atoms for Peace Speech'
<https://www.iaea.org/about/history/atoms-for-peace-speech> (21 maart 2016).

Kennedy, J. F., 'Inaugral Address of President John F. Kennedy',
<http://www.jfklibrary.org/Research/Research-Aids/Ready-Reference/JFK-Quotations/Inaugural-Address.aspx> (26 maart 2016).

Webpagina's

Burr, W., 'U.S. Cold War Nuclear Target Lists Declassified for First Time',
<https://nsarchive.gwu.edu/nukevault/ebb538-Cold-War-Nuclear-Target-List-Declassified-First-Ever/> (13 maart 2016).

The White House, 'National Security Council',
<https://www.whitehouse.gov/administration/eop/nsc/> (1 maart 2016).